

Svar på Tiina Tuomelas och 29 andra ledamöters motion om att förbättra bibliotekstjänsterna i Björkby

VD/1599/00.02.00.03/2024

RÅ/HR/LT/EJ/AP

Tiina Tuomela och 29 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”År 2019 överfördes Björkby bibliotek från Granrisstigen till lokaler i köpcentret Koivukeskus. På Granrisstigen var bibliotekets lokaler i dåligt skick, biblioteket var som en labyrint och där förekom drogmisbruk och narkotikahandel. Lösningen skulle vara tillfällig.

Björkby bibliotek finns för närvarande i en kubformig lokal som ursprungligen var avsedd att användas som affärsutrymme i köpcentret. Bibliotekets yta är liten. Biblioteket består av ett enda öppet utrymme som delas med skärmar. På biblioteket finns inga tysta läs- och arbetsutrymmen. För studier finns det bara ett kapselformat ljudisolerat skåp, en ”Spacehub”.

Enligt lagen om allmänna bibliotek har ett bibliotek till uppgift att bland annat främja läsning och erbjuda lokaler för lärande, fritidsintressen, arbete och medborgarverksamhet. Biblioteket har för närvarande inga lokaler för de ovannämnda uppgifterna.

Den regionala ojämlikheten i Vanda syns tydligt i Björkby. Särskilt Havukoski är enligt många mätare ett av de mest oroväckande områdena i Vanda. Havukoski sticker ut när man betraktar bland annat graden av låginkomsttagare, utbildningsnivån, arbetslösheten och andelen personer med ett främmande språk som modersmål.

Ett särdrag i området är den stora andelen invandrare. I Kytöpuiston koulu i Havukoski är andelen elever med ett främmande språk som modersmål uppskattningsvis 76,9 procent. I det nya daghemmet i Björkby beräknas barnen tala upp till 30 olika språk. Biblioteket kan genom att utveckla läskunnigheten främja integrationen i den finländska kulturen och tillgången till nödvändiga stödåtgärder och tjänster.

I och med digitaliseringen minskar bibliotekens betydelse som den viktigaste tillgången till information medan deras betydelse som offentliga rum ökar. Förutom att uppmuntra till läsning fungerar biblioteken som vardagsrum för stadsborna, som en plats där man kan tillbringa tid och lära känna människor. Bibliotekets betydelse när det gäller att erbjuda fritidsmöjligheter och sociala kontakter understryks när det gäller arbetslösa, pensionärer, korttidsjobbare, ensamboende och invandrare.

Biblioteket är en närtjänst och avståndet till ett närbibliotek får inte bli för stort. Därför kan invånarna i området inte hänvisas till de mångsidiga bibliotekslokalerna i Dickursby, Korso eller Kivistö. Björkby invånarlocal och den öppna mötesplatsen i Björkby som riktar sig till barnfamiljer uppfyller inte ett biblioteks uppgift i tillräcklig utsträckning.

Vi som undertecknat motionen föreslår att Björkby bibliotek utvidgas och utvecklas med beaktande av det som nämns ovan och/eller att det i de fortsatta planerna reserveras en ny ändamålsenlig lokal för biblioteket.”

Stadsfullmäktige 26.2.2024 § 13

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

Lagen om allmänna bibliotek (1492/2016) innehåller bestämmelser om bibliotekens verksamhet.

För att ett allmänt bibliotek ska kunna sköta bibliotekslagens uppgifter ska det ha ändamålsenliga lokaler, modern utrustning samt en tillräcklig och kunnig personal. I lagen om allmänna bibliotek finns det inga närmare bestämmelser om bibliotekslokalens eller bibliotekstjänsternas kvalitet.

Med ett allmänt bibliotek avses kommunens alla bibliotek och deras verksamhetsställen och biblioteksväsendets helhet som deras tjänster bildar, inte ett enstaka bibliotek. Lagen förpliktar inte kommunen till att alla biblioteks verksamhetsställen borde vara lika till sin service och sina lokaler, detta har också konstaterats i regionförvaltningsverkets avgörande ESAVI/21230/2023. Björkby bibliotek är en del av biblioteksväsendet i Vanda liksom biblioteken i Korso, Kivistö och Dickursby som man hänvisar till i motionen. I Vandas olika områden erbjuds bibliotekstjänster och målet är att det skulle finnas minst ett bibliotek i området med mångsidigare tjänster, medan en del av biblioteken skulle erbjuda lite mer begränsade tjänster.

Björkby biblioteks nuvarande läge är bra ur invånarnas synvinkel, vilket också bekräftas av bibliotekets utökade utlåningsstatistik. Arrangemangen och lokalplaneringen när det gäller lokalens funktioner har också gjorts om för att förbättra lokalernas funktionalitet. Vid behov har bibliotekets verksamhet och tjänster erbjudits också i Björkby invånarlokal och vid Björkby öppna mötesplats för barnfamiljer. På Björkby bibliotek har också ett projekt som uppmuntrar flerspråkiga familjer till läsning ordnats med MEK-finansiering och önskemålet är att projektet får fortsätta.

Planeringen av servicenätverket för Vandas bibliotek styrs av planen för servicenätet på stadsnivå 2018–2027. För Björkbys del konstateras det i planen att utbudet av lämpliga lokaler för barn och unga i biblioteksutrymmena är bristfälligt i nuläget och ifall användningen ökar ytterligare, kommer det att behövas tilläggslokaler för biblioteket. I investeringsplanen föreslås det för närvarande däremot inte några ändringar i Björkby området. Utredningen av lokalnätet för bibliotek, invånarlokaler och ungdomslokaler har utarbetats för 2023–2032, och enligt utredningen är lokalerna i gott skick.

Stadsstyrelsen 7.10.2024 § 23

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Tiina Tuomela och de 29 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för ytterligare beredning.

Det antecknades att stadsstyrelsen lämnade in följande gemensamma protokollsuttalande i ärendet: "Stadsstyrelsen förutsätter att svaret kompletteras så att det i mer omfattande grad behandlar situationen vad gäller utvecklingen av Björkby centrum och köpcentrum, framtidsutsikter och möjligheter att utveckla bibliotekstjänsterna som en del av den övriga utvecklingen i området."

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

Lagen om allmänna bibliotek (1492/2016) innehåller bestämmelser om bibliotekens verksamhet.

För att ett allmänt bibliotek ska kunna sköta bibliotekslagens uppgifter ska det ha ändamålsenliga lokaler, modern utrustning samt en tillräcklig och kunnig personal. I lagen om allmänna bibliotek finns det dock inga närmare bestämmelser om bibliotekslokalens eller bibliotekstjänsternas kvalitet. Det allmänna biblioteket som avses i lagen omfattar helheten av alla biblioteks verksamhetsställen och deras tjänster. I Vanda har biblioteken delats in enligt servicenivån i områdes- och närbibliotek. Björkby bibliotek är i nuläget ett närbibliotek enligt servicenivån.

Björkby biblioteks nuvarande läge är bra ur invånarnas synvinkel, vilket också bekräftas av bibliotekets ökade utlåningsstatistik. Arrangemangen och lokalplaneringen när det gäller lokalens funktioner har också gjorts om för att förbättra lokalernas funktionalitet. Vid behov har bibliotekets verksamhet och tjänster erbjudits också i Björkby invånarlokal och vid Björkby öppna mötesplats för barnfamiljer. På Björkby bibliotek har också ett projekt som uppmuntrar flerspråkiga familjer till läsning ordnats med MEK-finansiering och önskemålet är att projektet får fortsätta.

Planeringen av servicenätverket för Vandas bibliotek styrs av planen för servicenätet på stadsnivå 2018–2027. För Björkbys del konstateras det i planen att utbudet av lämpliga lokaler för barn och unga i biblioteksutrymmena är bristfälligt i nuläget och ifall användningen ökar ytterligare, kommer det att behövas tilläggslokaler för biblioteket. Enligt utredningen av lokalnätet för bibliotek, invånarlokaler och ungdomslokaler är lokalerna i gott skick.

När det gäller servicenätet för stadskultur och välfärd konstateras det i planen för servicenätet på stadsnivå att man syftar till att det finns ett stadskulturcentrum i varje storområde som innehåller mångsidiga tjänster som erbjuds av verksamhetsområdet. För Björkby storområde är planeringen fortfarande i en fas där en förutredning om placeringen av fritidsservicen i området inleds 2025. Förutredningen gäller biblioteket, invånarlokalen, kulturlokaler och eventuellt ungdomsservicens lokaler.

Utifrån förutredningens resultat är det senare möjligt att föreslå en ny investering för ett stadskulturcentrum i området. Inom verksamhetsområdet har det konstaterats uppenbara grunder för ett investeringsbehov också med tanke på den segregationsutveckling som nämns i motionen. Om det ordnas tilläggslokaler för bibliotekets verksamhet i Björkby stadskulturcentrum, kunde bibliotekets serviceutbud höjas, men det förutsätter också mer personal och anslag.

Stadsstyrelsen 18.11.2024 § 22

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Tiina Tuomela och de 29 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 16.12.2024 § 31

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Bilaga:

- Tiina Tuomelas och 29 andra ledamöters undertecknade motion om att förbättra bibliotekstjänsterna i Björkby

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Leena Toivonen, chef för biblioteksservicen, 040 357 546
(fornamn.efternamn@vantaa.fi)